Личности и настани коишто не се забораваат

Издава:
Националната установа-Универзитетска библиотека
„Св. Климент Охридски“ - Битола

За издавачот:
м-р Емилија Стефановска-Давкова

Издавачки совет:
м-р Фатма Бајрам Аземовска
Марија Марковска
Ирена Колевска

Уредници:
м-р Емилија Стефановска-Давкова
м-р Гордана Ѓоргиевска-Неделковски
Маријан Колевски

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

930.85:929(497.7)

ЛИЧНОСТИ и настани коишто не се заборавaат = Persons and events that will never be forgotten / уредници Емилија Стефановска-Давкова, Гордана Ѓоргиевска-Неделковски, Маријан Колевски ; [превод од македонски јазик на англиски јазик Емилија Стефановска-Давкова]. - Битола : НУ Универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", 2025. - 28 стр. : илустр. ; 21 см

Текст на мак. и анг. јазик

ISBN 978-608-5045-15-0

ЛИЧНОСТИ И НАСТАНИ КОИШТО НЕ СЕ ЗАБОРАВААТ

PERSONS AND EVENTS THAT WILL NEVER BE FORGOTTEN

Битола, 2025

Publisher:
National Institution-University Library
"St. Kliment Ohridski"-Bitola

For the Publisher:
MSc Emilija Stefanovska-Davkova

Editorial Board:
MSc Fatma Bajram Azemovska
Marija Markovska
Irena Kolevska

Editors:
MSc Emilija Stefanovska-Davkova
MSc Gordana Gjorgievska-Nedelkovski
Marijan Kolevski

Личности и настани коишто не се заборавaат

Брошурата „Личности и настани коишто не се заборавaат“ произлезе од проектот „Одбележување на значајни настани за историјата на Македонија“, кој е поддржан од Министерството за култура и туризам.

Националната установа-Универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“-Битола од своето основање до денес на најсоодветен начин преку различни форми и настани посветено ги чествуваа сите значајни настани во нашата држава. Во своите рафтови таа чува непроценливо богатство од литература во која се запишани историски факти за личности и настани кои го промениле минатото, а ја градат и иднината.

Во оваа брошура опфатени се датуми кои нашата библиотека ги чествува со посебно внимание, затоа што се најмногу поврзани со пишаниот збор и негувањето на нашиот јазик.

Од уредниците

Persons and Events That Should Never Be Forgotten

The brochure "Persons and Events That Should Never Be Forgotten" is a brochure which is part of the project "Commemorating Significant Events in the History of Macedonia," supported by the Ministry of Culture and Tourism.

Since its establishment, the National Institution - University Library "St. Kliment Ohridski" - Bitola has continuously and devotedly celebrated the most important moments of our history through various forms and events.

Within its shelves, the Library preserves real treasure of literature in which historical facts about the people and events that shaped our past – and continue to build our future – are recorded. This brochure includes dates that our Library commemorates with special attention, as they are closely connected to the written word and the establishment of the Macedonian language and literature.

The Editors

Св. Климент Охридски (830/840-27.7.916)

St. Clement Ohridski (830/840-27.7.916)

Климент бил еден од најблиските и најпосветените ученици на светите браќа Кирил и Методиј, кои го создадоа глаголското писмо и ја поставија основата на словенската писменост и богослужба на народен јазик. Тој се вбројува меѓу најзначајните личности во историјата на словенската писменост, духовност и култура.

Clement was one of the closest and one of the most devoted disciples of the holy brothers Cyril and Methodius, who created the Glagolitic letter and laid the foundation for Slavic literacy and worship service in vernacular language. He is counted among the most significant figures in the history of Slavic literacy, spirituality and culture.

Околу 886 година тој ја основал прочуената Охридска книжевна школа, позната и како „Прв словенски универзитет“. Во неа биле образовани и обучени над 3500 ученици-идни свештеници, книжевници и проповедници, кои го ширеле христијанството и писменоста на словенски јазик. Датумот 8 декември е одлука од поновата македонска историја, избрана од симболични и практични причини – за Климент да се слави како заштитник на македонската просвета и духовност.

Around the year 886, he founded the famous Ohrid Literature School, also known as the "First Slavic University". Over 3500 students were educated and trained there - future priests, writers and preachers, who spread Christianity and literacy in the Slavic language. December 8th is chosen to be the date to celebrate his name for symbolic and practical reasons - on this day Clement is celebrated as the protector of the Macedonian education and spirituality.

24 мај -Ден на сесловенските просветители
браќата Св. Кирил и Методиј

Тие се основоположници на словенската писменост и просветители на сите словенски народи.

Во историја го испишале создавање на глаголицата (околу 863 г.) - првото словенско писмо, со кое тие потоа ги превеле богослужбените книги на разбирлив јазик за словените.

Со нивната работа, браќата го поставиле темелот на словенската култура и писменост.

May 24 - Day of All-Slavic Enlighteners, the Brothers Ss. Cyril and Methodius

Founders of Slavic literacy and educators of all Slavic peoples.
Creation of the Glagolitic letter (around 863 year) - the first Slavic letter, with which they translated the liturgical books into a language understandable to the Slavs.
With their work, the brothers laid the foundation of Slavic culture and literacy.

Крсте Петков Мисирков
(18.11.1874-26.7.1926)

Krste Petkov Misirkov
(18.11.1874 - 26.7.1926)

Мисирков е еден од највлијателните мислители за афирмацијата на македонскиот јазик, култура и национален идентитет. Негово најзначајно дело е книгата „За македонцките работи“, објавена во 1903 година.

Значењето на Мисирков е суштинско: тој е претходник на идејата за официјализација на македонскиот јазик и зацврстување на македонскиот национален идентитет како самостоен и автентичен, длабоко вкоренет во историјата, народната традиција и културната самобитност.

Misirkov is one of the most influential writers in the affirmation of the Macedonian language, culture and national identity. His most significant work is the book "On Macedonian Matters", published in 1903.

Misirkov's significance is essential: he is a precursor of the idea of officializing the Macedonian language and strengthening the Macedonian national identity as independent and authentic, deeply rooted in history, folk tradition and cultural identity.

Блаже Конески
(19.12.1921-7.12.1993)

Blazhe Koneski
(19.12.1921-7.12.1993)

Најграндиозна личност во историјата на македонскиот народ, која со своето дело остави длабока трага во македонската иднина.

Тој е еден од најзначајните протагонисти во процесот на кодификацијата на македонскиот литературен јазик.

Тој е автор и коавтор на лингвистички и научни трудови како:

Правопис на Македонскиот литературен јазик (1945),

За македонскиот литературен јазик (1952),

Граматика на македонскиот литературен јазик (прв дел 1950, втор дел 1952),

Речник на македонскиот јазик (1961/66),

Историја на македонскиот јазик (1965) и др.

The most grandiose figure in the history of the Macedonian people, who with his work left a deep mark on the Macedonian future and is one of the most significant protagonists in the process of codification of the Macedonian literary language.

He is the author and co-author of linguistic and scientific works such as:

Spelling of the Macedonian Literary Language (1945),
About the Macedonian Literary Language (1952),
Grammar of the Macedonian Literary Language (part one 1950, part two 1952),
Dictionary of the Macedonian Language (1961/66),
History of the Macedonian Language (1965), etc.

Кочо Рацин
(22.12.1908-13.6.1943)

Kocho Racin
(22.12.1908-13.6.1943)

Рацин е еден од најголемите македонски поети, книжевници и револуционери, кој се смета за татко на современата македонска литература.
Тој не е само „прв поет на македонскиот јазик“, туку и совест на своето време. Тој е мост помеѓу народното страдање и книжевната уметност, помеѓу јазичниот израз и националната борба.

Racin is one of the greatest Macedonian poets, writers and revolutionaries, considered the father of modern Macedonian literature.
He is not only "the first poet of the Macedonian language", but also the conscience of his time. He is a bridge between national suffering and literary art, between linguistic expression and national struggle.

Гоце Делчев
(4.2.1872 - 4.5.1903)

Goce Delchev
(4.2.1872 - 4.5.1903)

Гоце Делчев е еден од најзначајните револуционери од македонската историја и националноослободителното движење на Балканот кон крајот на XIX и почетокот на XX век.

Делчев е познат по своето мото: „Јас го разбирам светот само како поле за културен натпревар меѓу народите." Тој се залагал за широка народна просвета, самостојна организација и ослободување преку сопствени сили.

„Непрекинато да работиш за културното издигање и ослободувањето на македонскиот народ" - бил стимулот што го терал Гоце Делчев да води борба на живот и смрт за своите вонвремснски цели.

Goce Delchev is one of the most significant revolutionaries in Macedonian history and the national liberation movement on the Balkans in the late XIX and early XX century. Delchev is known for his motto: "I understand the world only as a field for cultural competition between people." He advocated broad public education, independent organization and liberation through one's own strength. "Continuously working for the cultural upliftment and liberation of the Macedonian people" - was the incentive that made Goce Delchev to fight life and death for his timeless goals.

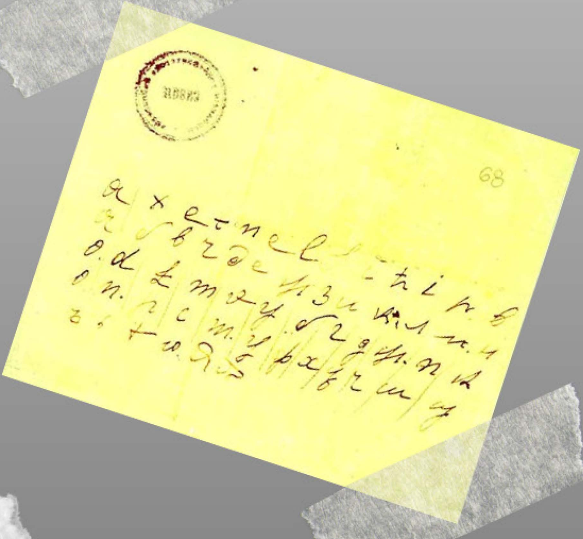

2 Август - Илинден -
Ден на Републиката

Овој ден го симболизира континуитетот на македонската борба за слобода, самобитност и државност - од Крушевската Република до современата македонска држава.

2 Август е еден од најсветите датуми во македонската историја и култура, затоа што е поврзан со два големи настани:

Илинден - 2 Август 1903 година
Тоа е денот кога избувнало Илинденското востание против Османлиската империја.

August 2nd "Ilinden" - The Republic Day

This day symbolizes the continuity of the Macedonian struggle for freedom, independence and statehood - from the Republic of Krushevo- The First Republic on the Balkans to the modern Macedonian state. August 2nd is one of the most sacred dates in Macedonian history and culture, because it is associated with two major events: Ilinden - August 2nd, 1903. This is the day when the Ilinden Uprising against the Ottoman Empire broke out.

АСНОМ - 2 Август 1944 година

На овој ден, за време на Втората светска војна, се одржало Првото заседание на АСНОМ (Антифашистичко собрание за народно ослободување на Македонија) во манастирот „Св. Прохор Пчински“. Со ова заседание се поставени темелите на современата македонска држава.

ASNOM - August 2nd, 1944

On this day, during World War II, the First Session of ASNOM (Anti-Fascist Assembly for the National Liberation of Macedonia) was held at the monastery "St. Prohor Pchinski". This session laid the foundations of the modern Macedonian state.

11 Октомври - Ден на народното востание

Овој ден е симбол на храброст, единство и стремеж кон слобода и достоинство на македонскиот народ.

October 11th - Day of the People's Uprising

This day is a symbol of courage, unity and the aspiration for freedom and dignity of the Macedonian people.

8 Септември
Денот на независноста на Р. Македонија

По одржаниот референдум, Македонија го постави темелот на својата сувереност и државност. Овој историски датум претставува симбол на единството, демократската волја и стремежот кон слобода и независност на македонскиот народ.

September 8th - Independence Day of R. Macedonia

After the referendum, Macedonia laid the foundation of its sovereignty and statehood. This historic date is a symbol of the unity, democratic will and aspiration for freedom and independence of the Macedonian people.

ВОЈДАН ЧЕРНОДРИНСКИ
МАКЕДОНСКА
КРВАВА
СВАДБА
„ПРОСВЕТА"
Скопје — 1969
ОД СВЕТИТЕ
БРАЌА КИРИЛ И МЕТОДИ
ДО НАШИТЕ ДНИ
(ЗБОРНИК ОД СТАТИИ ПО ПОВОД 1100-ГОДИШНИНАТА
НА СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИ)
СКОПЈЕ — 1963
БЛАЖЕ КОНЕСКИ
ВЕЗИЛКА
II ДОПОЛНЕТО ИЗДАНИЕ
БЛАЖЕ КОНЕСКИ
ИСТОРИЈА
НА МАКЕДОНСКИОТ
ЈАЗИК
КУЛТУРА
СКОПЈЕ
1967
ЗБИРКА
НА МАКЕДОНСКИ
НАРОДНИ ПЕСНИ
ВТОРО ИЗДАНИЕ
Редактирал
БЛАЖЕ КОНЕСКИ
1947
НА МАКЕДОНИЈА
БЛАЖЕ КОНЕСКИ
МАКЕДОНСКИТЕ УЧЕБНИЦИ
ОД 19 ВЕК
— ЕДЕН ПРИЛОГ КОН ИСТОРИЈАТА
НА МАКЕДОНСКАТА ПРЕРОДБА —
СКОПЈЕ

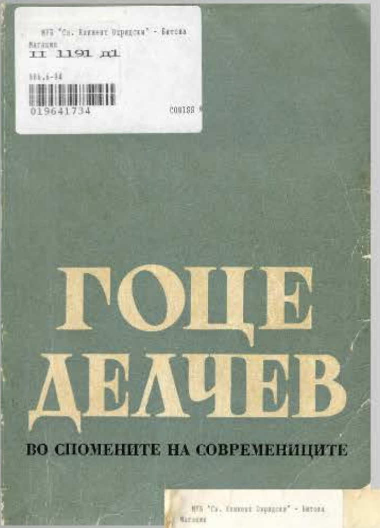
ГОЦЕ
ДЕЛЧЕВ
ВО СПОМЕНИТЕ НА СОВРЕМЕНИЦИТЕ

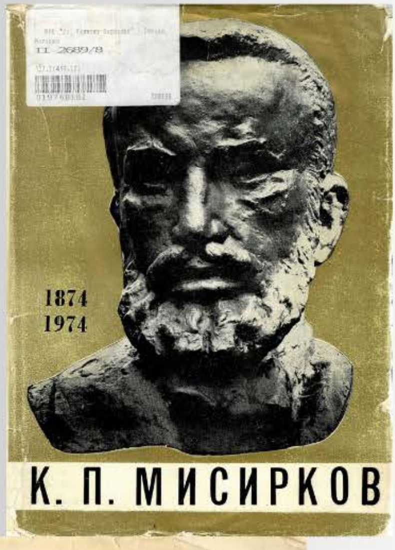
1874
1974
К. П. МИСИРКОВ

Константинов
ГОЦЕ
ДЕЛЧЕВ
(1872 — 1903 — 1972)

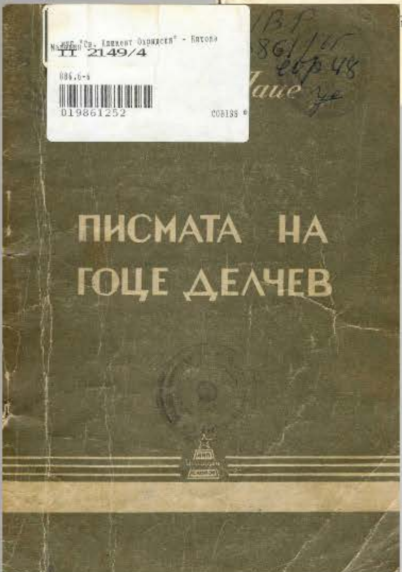
ПИСМАТА НА
ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ

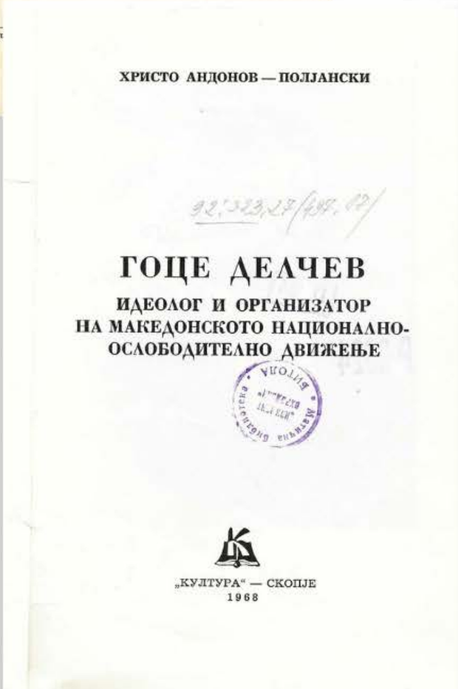
ХРИСТО АНДОНОВ — ПОЛЈАНСКИ
ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ
ИДЕОЛОГ И ОРГАНИЗАТОР
НА МАКЕДОНСКОТО НАЦИОНАЛНО-
ОСЛОБОДИТЕЛНО ДВИЖЕЊЕ
„КУЛТУРА" — СКОПЈЕ
1968

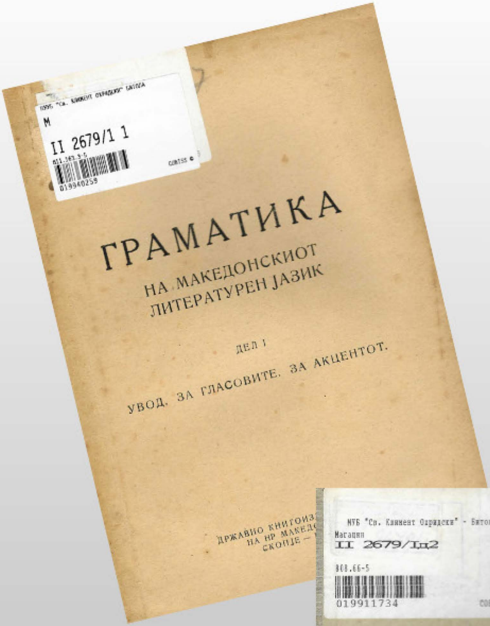
НУБ "Св. Климент Охридски" Битола
М
II 2679/1 1
019940259
COBISS
ГРАМАТИКА
НА МАКЕДОНСКИОТ
ЛИТЕРАТУРЕН ЈАЗИК
ДЕЛ I
УВОД. ЗА ГЛАСОВИТЕ. ЗА АКЦЕНТОТ.

II 10490 д2
019771154
РАБОТИ * ВАРДАР

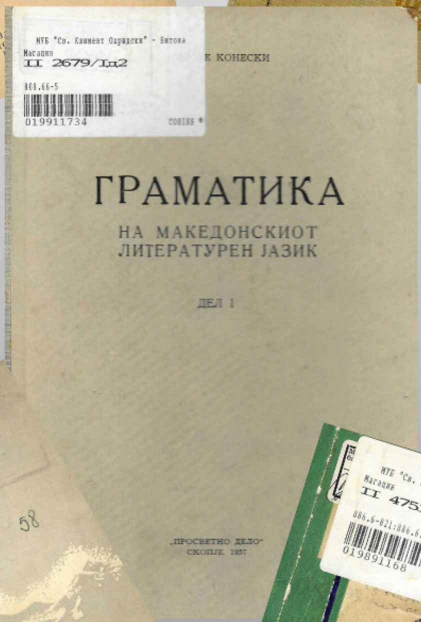
НУБ "Св. Климент Охридски" - Битола
Магацин
II 2679/Iд2
808.66-5
019911734
COBISS
Е КОНЕСКИ
ГРАМАТИКА
НА МАКЕДОНСКИОТ
ЛИТЕРАТУРЕН ЈАЗИК
ДЕЛ I
„ПРОСВЕТНО ДЕЛО"
СКОПЈЕ 1957

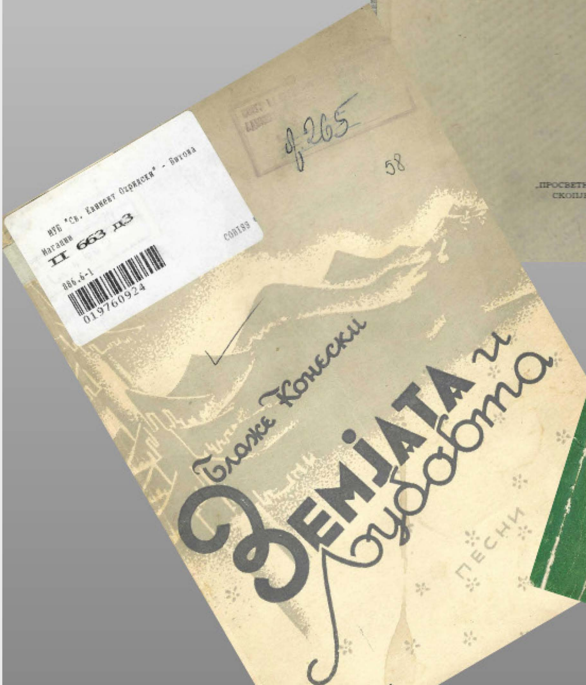
НУБ "Св. Климент Охридски" - Битола
Магацин
II 663 д3
886.6-1
019760924
COBISS
Блаже Конески
Земјата и љубовта
ПЕСНИ

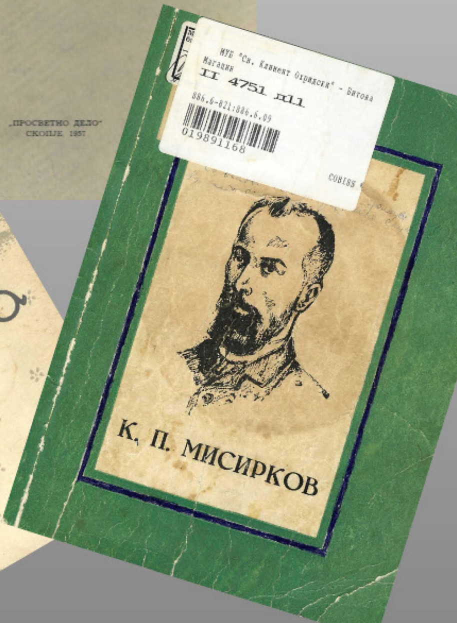
НУБ "Св. Климент Охридски" - Битола
Магацин
II 4751 д1
886.6-821:886.6.09
019891168
COBISS
К. П. МИСИРКОВ

Издава:
Националната установа - Универзитетска библиотека
„Св. Климент Охридски“ - Битола

За издавачот:
м-р Емилија Стефановска-Давкова

Превод од македонски јазик на англиски јазик:
м-р Емилија Стефановска-Давкова

Компјутерска обработка и дизајн:
м-р Гордана Ѓоргиевска-Неделковски

Печати:
„Графо Пром“- Битола

Тираж
100 примероци

Published by:
National Institution - University Library
"St. Kliment Ohridski" - Bitola

For the publisher:
MSc Emilija Stefanovska-Davkova

Translation from Macedonian into English:
MSc Emilija Stefanovska-Davkova

Computer processing and design:
MSc Gordana Gjorgievska-Nedelkovski

Printed by:
"Grafo Prom" - Bitola

Edition:
100 copies

Република Северна Македонија
Министерство за култура и туризам

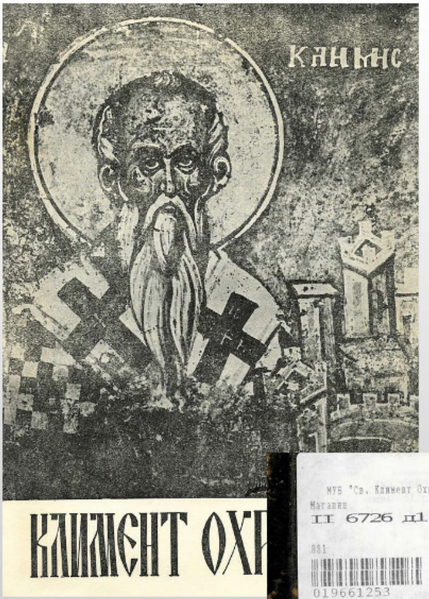
КЛИМЕНТ ОХ

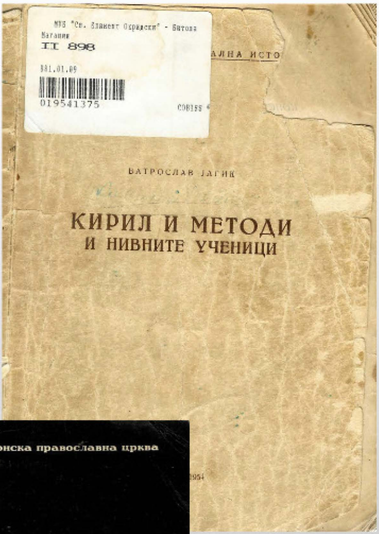
МУБ "Св. Климент Охридски" - Битола
Магацин
II 898
881.01.09
019541375
COBISS
ВАТРОСЛАВ ЈАГИЋ
КИРИЛ И МЕТОДИ
И НИВНИТЕ УЧЕНИЦИ

МУБ "Св. Климент Охридски" - Битола
Магацин
II 6726 д1
881
019661253
COBISS
Македонска православна црква
СВЕТИ
КЛИМЕНТ
ОХРИДСКИ
916—1966

МУБ "Св. Климент Охридски" - Битола
Магацин
II 7957 д3
881
019700127
COBISS
Константинов
СОЛУНСКИТЕ БРАЌА
КИРИЛ И МЕТОДИ
БИТОЛА
1969

МУБ "Св. Климент Охридски" - Битола
Магацин
II 10489 д11
881
019790883
COBISS
ОХРИДСКИ
ЖИТИЈА, СЛОВА, ПОУКИ